

14:15 TÅNGEN GÖTEBORG
GRAVAR OCH BOPLATS
SONDERINGSGRÄVNING

14:15 TÅNGEN GÖTEBORG GRAVAR OCH BOPLATS SONDERINGSGRÄVNING

Provundersökning av två osäkra högar. Högarna är troligen gravar. I området finns sannolikt fler gravar och/eller boplatsrest. Spridda fynd av keramik. Datering oviss.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Tången 1:5, Tuve, Göteborgs stad.

Grävningsorsak: Provgrävning för kostnadsberäkning inför planerad exploatering.

Grävningstid: 12-20 september 1972.

Antal timmar i fält: 49 arkeologtimmar och 104 grov-arbetstimmar.

Undersökt yta: Avtorvad och rensad yta 62 kvm.

Platsledare: Johan Wigforss.

NATURVETENSKAPLIGA BESTÄMNINGAR

Brända ben har bestämts av Jan Ekman, Osteologiska forskningslaboratoriet, Stockholms universitet (Exkurs 2).

TOPOGRAFI (fig 1)

Området för sonderingsgrävningen är beläget på en något flack moränklädd höjdsträckning drygt 50 m över havet och delvis omgiven av likaledes flacka bergspartier i nordost. Undersökningsområdet utgörs av mindre förut odlade åkrar nu gräsbevuxna. Åkern kring anläggning 1 är omgiven av en stengärdesgård, utanför vilken går en markväg i öst-västlig riktning. Strax söder och öster om fornlämningarna vidtar en större lägre liggande sänka med nu igenväxande åkermark. Omgivningarna är rika på fornlämningar däribland flera gravfält, vilka ligger på större impedimentområden omgivna av förut odlad mark.

UTSEENDE FÖRE UNDERSÖKNING (fig 2-3)

Vid riksantikvarieämbetets fornminnesinventering 1964 registrerades endast anläggning 1, vilken betecknades som "höglignande lämning, sannolikt sentida grundläggning." Den är 8-9 m i diam och 0,5-0,6 m hög. Högen är närmast rund utom i norra delen där kanten har tämligen rak sida. Jämn välvning. Gräsbevuxen. Anläggning 2 var väl synlig före undersökning i form av en hög med jämn välvning 6,5 m i diam och 0,5 m hög. Inga stenar synliga i ytan. Gräs- och ljungbevuxen.

ARBETSBESKRIVNING

Meterbreda schakt sammanlagt 62 m långa avtorvades och rensades dels över de två högarna dels i området mellan och öster om dessa (fig 2). Efter avslutad sondering igenlades schakten.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

A n l ä g g n i n g 1 (fig 3-4):

Anläggningen visade sig i schaktet (schakt I) bestå av en i ytan jämn och tät stenpackning med 0,2-0,4 m stora stenar i jordfyllning. I östra kanten låg grästorven direkt på berget. I västra delen fanns två block 0,8-0,9 m stora vilka låg ovanpå stenpackningen.

I schaktets östra del gjordes fynd av 2 bitar keramik samt små fragment brända ben (fynd 2). I schaktet insamlades även en del flinta (fynd 1).

A n l ä g g n i n g 2 (fig 5):

Schakt II visade att anläggningen bestod av en tät stenpackning i jordfyllning där stenarna på en sträcka av 1,5 m i centrum var 0,1-0,2 m stora. I övrigt var stenarna 0,2-0,4 m stora. I de yttre delarna fanns dessutom några upp till 1 m stora block.

S c h a k t u t a n f ö r a n l ä g g n i n g a r n a
S c h a k t I I:

Ingen stenpackning eller mörkfärgning i schaktet som rensades ner till 0,25 m. Vid ett begränsat provstick med stor spade i södra delen påträffades kol, sot och skörbrända stenar samt några keramikskärvor på ett djup av 0,35 m (fynd 13).

S c h a k t I I I:

Schaktet rensades ner till gruset som låg ca 0,3 m under grästorvsytan. Ingen sten utom längst i norr där det på en sträcka av 3,5 m fanns en del block 0,5-0,8 m stora och mellan dessa, på en lägre nivå jämfört med blockens yta, tätt packat med 0,2-0,4 m stora stenar i jordfyllning. Bland stenarna gjordes fynd 12. För övrigt fanns i schaktets rensade yta en del smärre kolfläckar endast några centimeter djupa och 0,3-0,4 m i diam, samt dessutom en del spridda fynd av keramik och bränd lera (fynd 6-11). Dessa fynd kunde inte säkert knytas till kolfläckarna. I södra delen av schaktet låg mullagret delvis direkt på berget.

I en linje mellan norra delen av schakt III och ca 8 m norr om schakt II låg en sträng av omkring meterstora block, utgörande del av en stensträng.

S c h a k t I V:

Öster om schaktet fanns en hel del stora block av vilka flertalet var drygt meterstora. I anslutning till ett av de större blocken fanns i schaktet en i ytan tämligen ojämn packning av 0,2-0,4 m stora stenar. Inga fynd.

FYNDTABELL

(Se omstående sida)

Fynd nr	Grävn. enhet	Ker. oorn.	Br. ben	Br. lera	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap		
		gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr
1	Sch I				8	251	5	54	Knuta Fragm av föremål m två tillslagn kanter	1	151
2	Sch I	8	<1								
3	Sch II				9	39	7	107			
4	Sch II	5									
5	Sch III				13	61	5	133			
6	Sch III	2									
7	Sch III	1									
8	Sch III	4									
9	Sch III			2							
10	Sch III	3									
11	Sch III	2									
12	Sch III			14							
13	Sch II	8									
Summa		33	<1	16	30	351	17	294		2	

FYNDBESKRIVNING

Keramiken består av tämligen små skärvor och kan ej ge underlag för en datering. Största skärvan har endast ett maximalt mått av 40 mm (fynd 4). Denna skiljer sig från de övriga och är eventuellt ej förhistorisk.

TOLKNING

Anläggning 1 med fynd av keramik och brända ben kan med stor sannolikhet tolkas som gravhög vilken blivit skadad i norra kanten i samband med odling av området omkring. Anläggning 2 torde också med sin form och jämna välvning och den beträffande stenstorlek delvis jämna packningen också kunna tolkas om gravhög. Däremot förefaller det troligare att stensamlingarna kring större block i schakt III och IV skall tolkas som odlings- eller röjningsrösen i likhet med den i norr liggande stensträngen. Dels de spridda fynden av förhistorisk keramik framför allt i schakt III, dels förekomsten av sotfläckar i samma schakt och de skörbrända stenarna med kol och sot och keramik i schakt II tyder på att i området kan finnas flera gravar och/eller rester av en boplats. Med tanke på den röjning och odling som skett så får området anses svårbedömt. De indicier på gravar som framkommit vid undersökningen stärks ytterligare av lämningarnas terrängläge. Datering oviss.

SUMMARY

The investigation consisted of a trial excavation of two uncertain mounds in Tuve on the island of Hisingen, city of Gothenburg (figs. 1-3). They were situated on a flat rise in a previously cultivated area. The excavation was made by means of trenches which were stripped and cleared (fig. 2). These showed that there were close stone packings in both mounds (figs. 4-5) and that pottery and cremated bones occurred in one of them. The mounds can therefore be supposed to be graves. In trenches outside the mounds clearance cairns were found but also a few scattered finds of prehistoric pottery and some patches of charcoal indicating that there may be more graves and/or settlement remains in the area. The date is uncertain.

Johan Wigforss

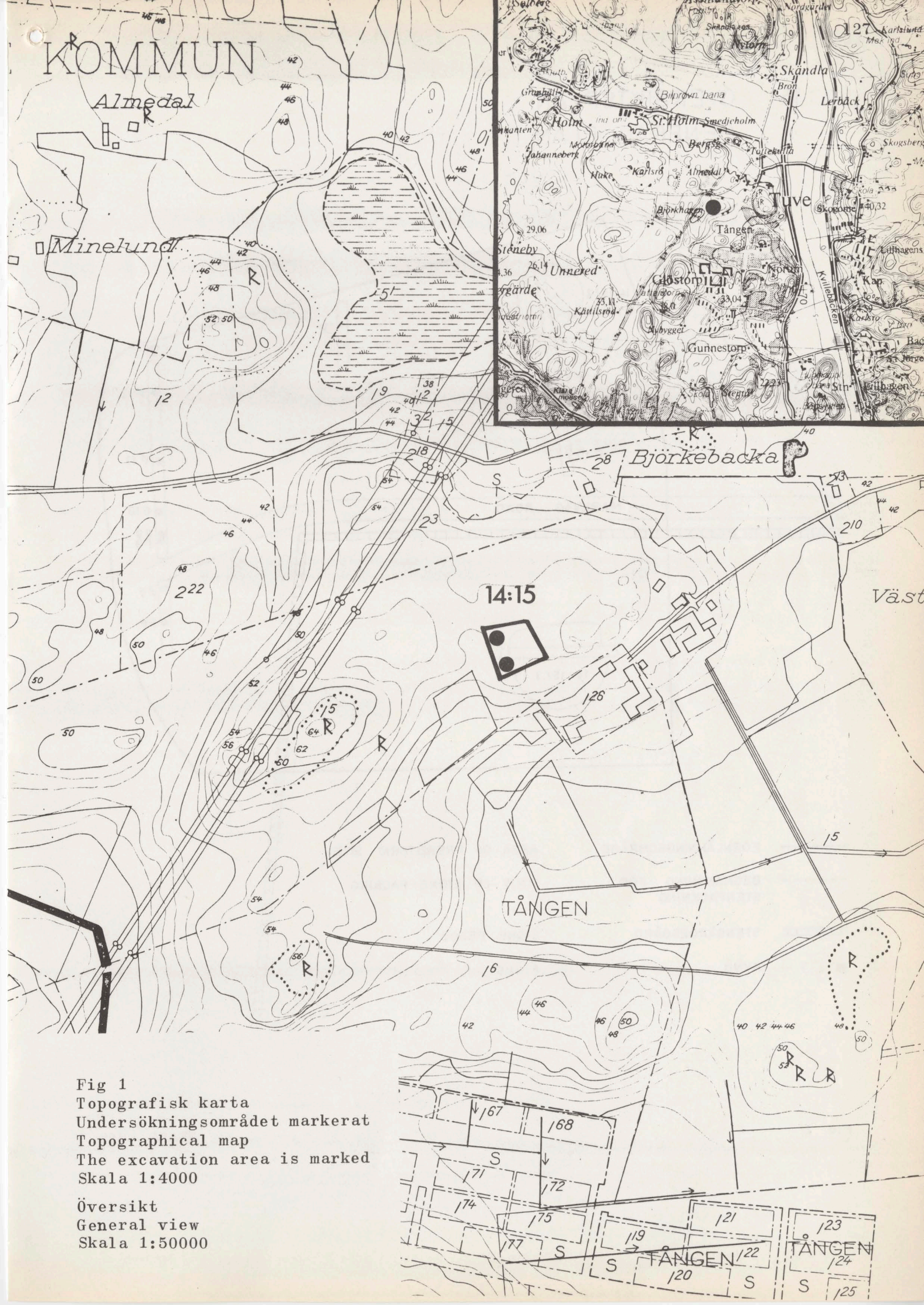
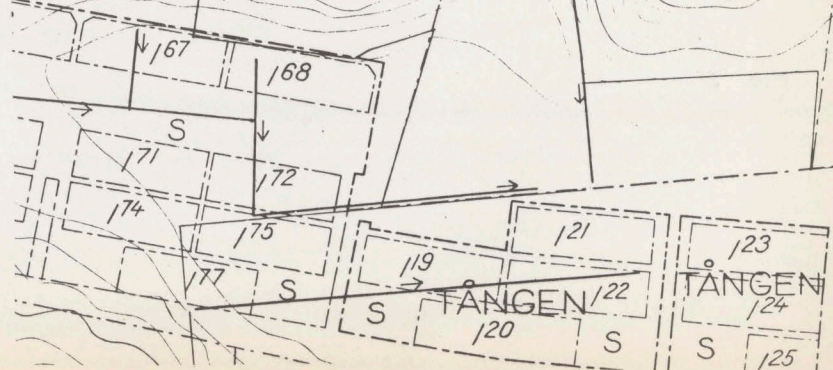

Fig 1
 Topografisk karta
 Undersökningsområdet markerat
 Topographical map
 The excavation area is marked
 Skala 1:4000

Översikt
 General view
 Skala 1:50000

14 : 15 ÖVERSIKTSPLAN
GENERAL PLAN

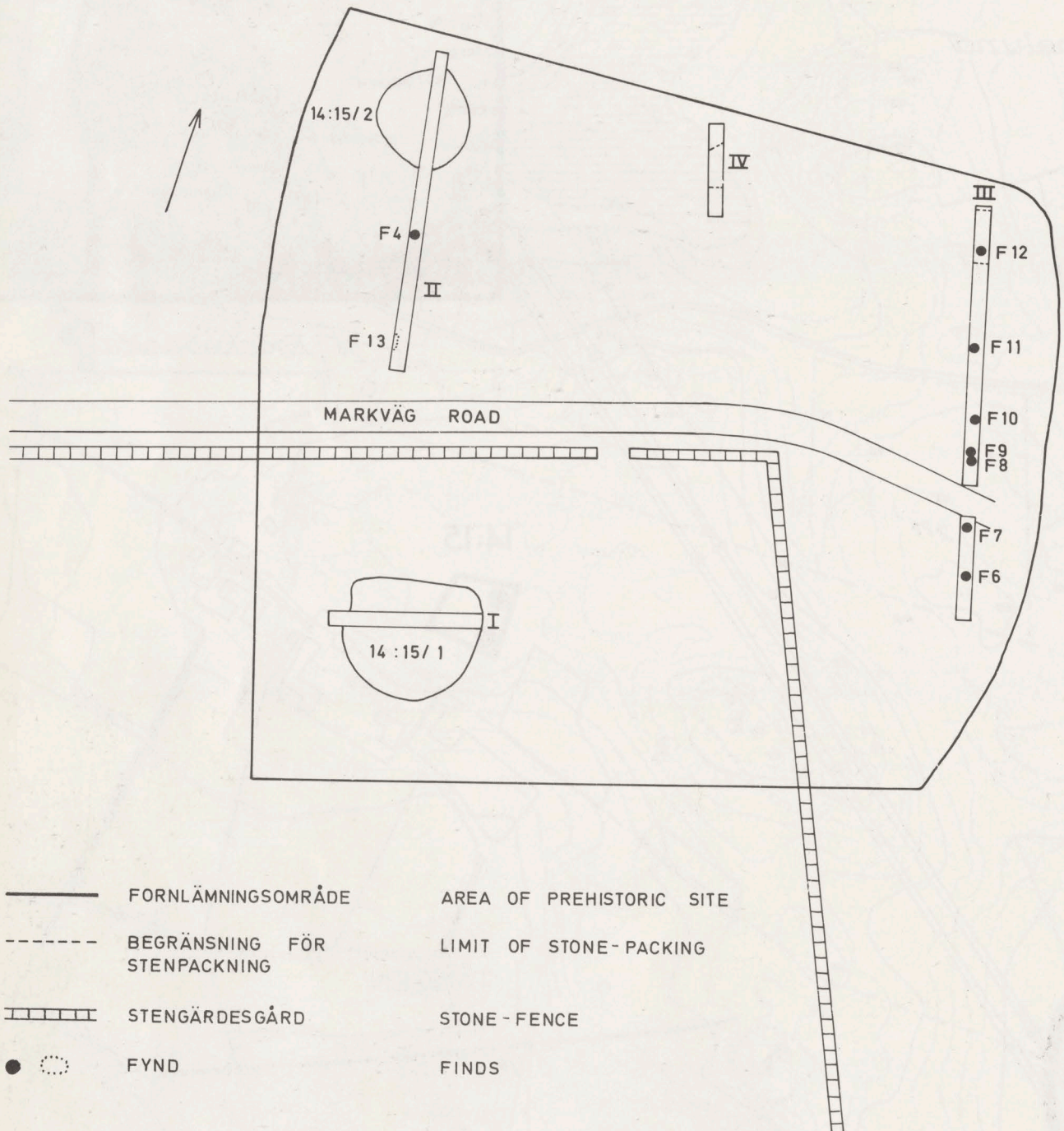

FIG 2

SKALA 1:400

Fig 3
Den stengärdesgårdsinhäggnade åkern med 14:15/1 mitt i bilden, från nordost.
The field enclosed with stone-walls and 14:15/1 in the centre of the photo. View from the north-east.

Fig 4
Anläggning 1 (schakt I) från öster.
Structure 1 (trench I). View from the east.

Fig 5
Anläggning 2 (schakt II) från söder.
Structure 2 (trench II). View from the south.